N°. 75. 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 29 en 30 Maart.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — De belgische bladen deelen de volgende bijzonderheden over den brand mede, die het dorp Jalhay, anderhalf uur van Verviers, bijna geheel in de asch gelegd heeft. Omtrent twee uren des morgens van den 23sten, uit in de woning van den landman *Wanders*, sloeg door den *vellen* wind voortgejaagd weldra tot de naburige woningen over, en verbreidde zich spoedig in eene regte lijn over al de huizen in de zigting van den wind gelegen, die aldra in volle vlam stonden, zonder dat men iets dan het vee konde redden. Des avonds ten elf uren waren twee-en-zestig huizen een prooi der vlammen geworden, waaronder het dorpshuis en de pastorij; ook de kerk was reeds aan het branden, doch is nog gedeeltelijk kunnen behouden worden. Ofschoon verscheiden personen bij den brand gewond waren geworden, had niemand het leven verloren.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 102; Nap. 91; Span. 49¼; 5 pCt. 29; Cortus 48⅜, ⅞; Bras. 85¾.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 25sten Maart.

De uitvoerige van een buitengewoon krediet voor de uitgaven der zedelijke politie zal waarschijnlijk tot ernstige discussien aanleiding geven. Het ministerie schijnt hiervan bewust en deed uit dien hoofde deze voordragt door eene zeer breedvoerige ontwikkeling van motiven vergezeld gaan. De heer *Thiers* begon met te zeggen, dat de gewone toelagen, welke tot dat einde op het budget worden uitgetrokken, dimmer, zelfs niet in de rustige tijden der restauratie, voldoende waren geweest. In de beide eerste jaren na de revolutie werden de gedachte uitgaven tot vier millioenen franken en allengskens tot 2 millioenen 465 duizend franken terug gebragt, welke laatste som mede het gezamenlijk bedrag is van het gewone en buitengewone krediet die men voor de loopende dienst verlangt. Eene trapsgewijze bezuiniging was, meende hij, iederdaad al wat men konde verwachten, want ofschoon het gouvernement in de massa der bevolking ondersteuning vindt, en de rustverstoorders, herhaalde reizen in hunne aanslagen te leur gesteld, zich voorzeker wel zouden wachten door middelen van geweld de omverwerping van de gevestigde orde van zaken te beproeven, hadden echter de partijen, noch de republikeinen, noch de aanhangers van het vorig stamhuis, den moed geheel opgegeven. Beider woelingen worden in 't geheim voortgezet, door de eene wachtte de onbedachtzame jeugd gevoelens in te prenten, die met den regten tijd van orde en rust zijn in praktijk te brengen, de behoedige mankieden met het vooruitzigt van eenen vroeger onbekenden voorspoed te verleiden; terwijl de voorstanders van het gevallen bestuur in de wetgevende deputatiekamer nog steeds het volkomen herstel der rust verhinderden, en in het zelden de gemoederen verontrustten. Meer dan immer was het dus noodig in waakzaamheid te volharden, en men kon den stelligsten verzekeren, dat welk bestuur de kamer ook met hare medewerking zoude vereeren, zij steeds gedwongen zoude zijn, in dezen hoofdzakelijke uitgaven te voorzien.

In dezelfde zitting van gisteren heeft men de discussie over de wet op de ministeriele verantwoordelijkheid voortgezet, en gaf deze aanleiding tot een paar in dit oogenblik vrij belangrijke incidenten. Sinds lang bestaat er verschil van gevoelen over het getal der leden van de kamer der pairs, dat tot eene wettige deliberatie, hetzij als wetgevende vergadering, hetzij als regterlijk ligchaam, wordt vereischt. Het charter zegt niet anders, dan dat de besluiten in beide kamers door de meerderheid zullen worden genomen, en daar men reeds in het jaar 1815 ondervond, dat de leden van die der pairs, meestal bejaard en door de gebreken van den ouderdom bezocht, niet in groot getal konden opkomen, werd de gezegde bepaling bij het reglement, als van de betrekkelijke meerderheid verstaan, en dien ten gevolge aangenomen, dat alsdan noods de kamer der pairs zoude besluiten, wanneer zij slechts één meer dan het derde gedeelte harer leden telde. Dit voordeelig gevolg heeft thans ook in de pas ontworpen wet op de ministeriele verantwoordelijkheid zijne plaats gevonden, doch daar de opposition gaarne wenschte het proces over den opgenberd zoodanige bepaling als met de grondwet strijdig is, te brandmerken. De heer *Garnier Pages* kwam dus met een amendement voor den dag, strekkende om voor 't minst de tegenwoordigheid van de grootste helft der leden te vorderen, en hij werd hierin door eenige zijner ambtgenooten ondersteund. De commissie en de ministers volhardden echter beide in hun gevoelen, en na eene vrij levendige beraadslaging werd het amendement verworpen. Een dergelijk lot trof een ander voorstel van den heer *Pages*, waarbij hij in het opzigt de bepaling wilde voegen, dat de aangeklaagde ministers kunne verdedigers gekozen vrij stonden kunnen uit alle Fransche burgers, tenwijl volgens het gewoon regt zonderlinge keuze, indien zij buiten de orde der advokaten gaat, aan het goedvinden van den President van het gerogtshof is onderworpen. De kamer begreep echter spoedig, dat ook op deze wijziging, minder uit belangstelling in het lot der tegenwoordige of toekomende beklaagdelijden, dan wel om den twist over dit buitenwerk tusschen den voorzitter van het hof der Pairs en de beschuldigden in het gantsche proces tot spitse te brengen, werd aangedrongen. Zij verklaarde dus, met eene beslissende meerderheid, dat men bij de oude bepalingen zoude blijven. Overigens heeft men nog vastgesteld, dat tot de schuldigverklaring en strafoplegging opgemaakte der stemmen van de aanwezige leden zullen vereischt worden; dat het hof der Pairs zich bij het opleggen der straffen zal bepalen tot die welke in het strafwetboek zijn aangewezen, doch tusschen deze naar omstandigheden zal mogen kiezen.

Binnen weinige dagen verwacht men het rapport over de Amerikaansche schadevergoeding.

— De jongste berigten uit Madrid loopen tot den 18den dezer, doch vermelden weinig belangrijks. In de kamer van afgevaardigden werd den vorigen dag aan het ministerie een krediet van zeven millioenen franken verleend, ter voldoening van de renten verschuldigd aan het Fransch gouvernement, ten gevolge van het traktaat van 30 December 1828. De opposition verzette zich daartegen, doch zonder gevolg.

In de omstreken van Bilbao heeft de generaal *Espartero* meede een dorp, waarvan de inwoners zijne troepen eene hinderlaag hadden gelegd, geheel doen verbranden.

— Heden (25 *Maart*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 107,50; op tijd 107,55; 3 pCt. kont. 80,45; op tijd 80,50; Amerikanen, kont. en op tijd 97,50; Sp. perpet. 48⅝; 3 pCt. 30⅝; Cortes 48¾.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 28sten Maart.

Zoo men verzekert zullen de officieren der artillerie-schuttery, die vóór het verleenen van het onbepaald verlof aan dat wapen *à la suite* waren gevoerd, waarschijnlijk in activiteit worden gesteld, maar dan tevens in het onbepaald verlof, aan hunne wapenbroeders verleend, deelen.

— Met den 1sten der volgende maand zullen er weder eenige kantonnements-veranderingen onder de batterijen artillerie van het leger te velde plaats hebben.

— De Brusselsche bladen melden dat de jongere zuster van vorst *Leopold's* echtgenoote, Prinses *Maria*, tot na de bevalling en herstelling van gemelde vorstin te Brussel zal vertoeven.

— Te Antwerpen is een derde locomotief werktuig, uit de fabriek van den Engelschman *Stephenson* afkomstig, en voor den nieuwen spoorweg bestemd, aangekomen. Dit zou het laatste zijn dat aangebragt werd, naardien de heer *Cockerill* dezelve voortaan tegen denzelfden prijs, als waarop de Engelsche komen, leveren zoude.

— In het laatst bekend gemaakte verslag wegens de verrigtingen der matigheids-gezelschappen in Noord-Amerika, komt onder anderen het volgende voor:

Toen de hervorming der matigheid het eerst begon ingang te vinden, telde men onder de bewoners der Vereenigde Staten niet minder dan drie of vier millioen sterke-drank-drinkers; en daar, van al de genen, die zich aan de afschuwelijke gewoonte van sterken gebruik overgeven, niet minder dan een uit de tien tot matigheid overslaat, zoo bevonden zich op dat tijdstip onderde bevolking tusschen de drie en vier honderd duizend dronkaards. Men heeft berekend, dat in de Vereenigde Staten 400,000 distilleerders zijn, die jaarlijks voor de som van 900,000 dollars aan tabak verblazen, voorts 600,000 tabak- en 500,000 snuifgebruikers, nadien omtrent een achtste gedeelte der bevolking, wier hoofdelijkheden alzoo eene som vereischen van 7,000,000 dollars. De geest der matigheid had het gansche land overheerd, elk huisgezin was door mede besmet; — wij werden eene natie van [illegible]. Niets kon dezelfs voortgang keeren; tot dat eindelijk de kracht der algeheele onthouding daartegen werd aangewend. En thans blijkt

die kracht door de daadzaak, dat niet minder dan een vierde gedeelte van de huisgezinnen der natie, en waarschijnlijk de helft derzelven in iederen staat, zich door dit beginsel van volmaakte onthouding tegen de verderfelijkheden der onmatigheid heeft gevrijwaard. Het eerste matigheids-gezelschap vormde zich in Massachusets in het jaar 1826, en dit voorbeeld werd spoedig door al de staten gevolgd en bragt eene verwonderlijke hervorming onder de massa der bevolking te weeg. In den Staat New-York alleen bestaan er omtrent acht honderd. Den werklieden wordt door hunne meesters niet langer sterken drank vergund, en echter verrigten zij hunnen arbeid even blijmoedig. Eene menigte sterkedrank-stokers hebben hunne branderijen gesloten of tot andere einden ingerigt. Doch de meest verbazingwekkende verandering dezer hebbelijkheid wordt onder de zeelieden aangetroffen, zoo dat op dit oogenblik ongeveer 600 vaartuigen uit verschillende havens der Unie zijn uitgezeild, zonder eenigen sterken drank hoegenaamd aan boord medegenomen te hebben, terwijl de matrozen zich slechts met een kop warme koffij vergenoegen. Het is opmerkelijk, dat deze toenemende matigheid oogenblikkelijk door vermindering in de assurantie-premien is gevolgd, hebbende vele kantoren de assurantie vijf percent verminderd voor schepen, welke zonder sterken drank in zee gaan. Ook de soldaten hebben bij hunne medebroeders de zeelieden, niet achter willen staan. Bij vele korpsen wordt de uitdeeling van genever, op last van den President der Vereenigde Staten, alreeds gestaakt, en raadt het departement van oorlog sterk aan, geheel daarmede op te houden. Van omtrent 600 veroordeelde gevangenen in Albanij waren 450 dronkaards; en 350 andere werden door den invloed van sterken drank tot het plegen van misdrijf aangezet. De aanvoer van buitenlands gedistilleerd te New-York gedurende een jaar vertoont eene vermindering van 53 percent; ook het binnenlands gedistilleerd neemt sterk af, waardoor de gemeente eene besparing ondervindt van bijna twee millioen dollars.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 25sten Maart.

In de jongste berigten uit Berlijn wordt omtrent de reeds vroeger vermelde veranderingen, die in het school- en akademiewezen van de Pruissische staten zouden tot stand gebragt worden, nog het volgende vermeld: Op de lagere en middelbare scholen zouden alleen zulke onderwijzers kunnen aangesteld worden, die van de seminarien afkomstig en in een staatkundig en godsdienstig opzigt buiten verdenking zijn. Dit laatste zal ook het geval behooren te wezen met de onderwijzers op de gymnasien geplaatst. Aan alle onderwijzers zullen voorschriften gegeven worden, hoe zij zich in dezen onrustigen en veranderlijkgezinden tijd, bij de verklaring der staatkundige begrippen van den dag, te gedragen hebben, terwijl er bovendien bepaalde leesboeken op de scholen der monarchie zullen ingevoerd worden. Op de universiteiten zal ieder student, na afloop van een studie-jaar, een examen moeten ondergaan, waarop hij ten derden male van zelf kandidaat wordt.

— De landgraaf *Ernst van Hessen-Philipsthal* is dezer dagen te Kassel aangekomen, ten einde de princessen-belasting in ontvang te nemen, welke hij uit de schatkist van het keurvorstendom Hessen te vorderen heeft, ten gevolge van zijn tweede huwelijk. Hij heeft hierover bij de 20 jaren geprocedeerd en de zaak eindelijk in alle instantiën gewonnen, zoodat ook de landstenden niet konden nalaten, de som op de begrooting toe te staan. Deze som bedroeg 13,000 daalders, waarbij 9000 daalders sedert aan intressen zijn verloopen.

— Het adres, waarbij de Hongaarsche natie 2. M. den Keizer van Oostenrijk, hare leedwezen over het verlies van zijnen Doorluchtigen Vader en haar gelukwenschen bij zijne troonsbeklimming wil betuigen, is door de Rijksstenden met éénparige stemmen aangenomen, en zoude den 21sten dezer door eene talrijke deputatie naar Weenen worden overgebragt.

— Volgens bijzondere brieven uit Belgrado, had men aldaar uit Konstantinopel het berigt ontvangen, dat aldaar op den 4den Maart een Egyptisch fregat was aangekomen, dat 16 millioenen piasters aan boord had, die door *Mehemed*-ali in voldoening der achterstallige schatting werden overgezonden.

— Ten aanzien van de onverwachte terugkomst der Engelsche vloot, op de reede van Vourla, meldt het *Journal de Smyrne*, dat die tot vele tegenstrijdige geruchten aanleiding gaf, doch dat naar alle waarschijnlijkheid de admiraal *Rowley*, ten gevolge van zeer overdrevene berigten omtrent den onrustigen toestand waarin men zich te Konstantinopel sints de ontdekking der laatste zamenzwering bevond, Malthe had verlaten. Dat de admiraal zelf in die bezorgheid niet deelde, blijkt daaruit, dat hij te Malthe gezondheidsbeambten aan boord nam, om des noods zonder eene nadere quarantaine door te staan, in dezelfde haven terug te kunnen keeren. Thans schijnt echter zijn verblijf van langen duur te zullen zijn, daar hij op den 19den Februarij zich met de kust in communicatie heeft gesteld. De bevelhebber der Fransche scheepsmagt is met het linieschip *Marseille* en het fregat *l'Artémise* mede naar Vourla gezeild.

— Uit Athene wordt van den 15den februarij gemeld, dat aldaar werkelijk het plan bestaat tot het aanleggen van eenen ijzeren weg tusschen Athene en den Pyraeus, en dat de regering reeds eene overeenkomst daartoe met zekeren bankier *Feraldi* gesloten had. Verder sprak men er ook van het oprigten van eene uitverkorene phalanx, bestaande uit geboren Grieken en bestemd om tot eene lijfwacht voor den koning te dienen.

— In berigten uit Alexandrie van den 31sten december ll., wordt onder anderen gemeld, dat de St. Simonisten, waarvan zich aldaar een groot aantal bevinden, aan den Onder-Koning het voorstel eener grootsche onderneming gedaan hadden, om namelijk aan het einde der Delta eene brug over den Nijl te bouwen. *Mehemed*-ali, wien al het reusachtige bevalt, nam het voorstel aan, en het werk werd met ijver begonnen. Drie honderd schuiten met steenen en ijzer beladen kruisten onophoudelijk over den Nijl, duizenden handen waren in beweging om het ontworpen plan tot stand te brengen. Dan onverwacht kwam er bevel om het werk te staken; de ijverige en bekwame werklieden werden afgedankt en naar elders verplaatst. Naar het schijnt zijn de Engelschen oorzaak dezer plotselijke verandering geweest, als die *Mehemed* zouden hebben weten te overtuigen, dat het werk met der daad onuitvoerbaar was.

— Te Weenen waren den 18den dezer genoteerd: 5 pct. Metall. $101\frac{1}{2}$; 4 pct. $95\frac{7}{16}$.

ENGELAND.

LONDEN, den 25sten Maart.

De zitting van het Lagerhuis van ll. Maandag heeft zich onderscheiden door eene betreurenswaardige heftigheid in de uitdrukkingen van sommige leden, hoedanige men zich bijna niet herinnert in die vergadering gehoord te hebben.

Na eene tedere tusschen den eersten minister *Peel* en lord *John Russell*, over de wijze op welke de wet betrekkelijk de Ierasche tienden zoo worden ingediend, ontwikkelde de heer *O'Connell* zijne meening, dat dit ontwerp van wet volstrekt ongeschikt was om den vrede in Ierland te herstellen, maar alleen kon dienen om er den staat der zaken nog te verergeren, daar de landeigenaars, die nu voor de belastingen zouden worden aangesproken, de huurders en kleine pachters nog meer lasten zouden verbeiden dan de geestelijken tot hiertoe gedaan hadden, ten einde zich te dekken, zoo wel voor hetgeen zij aan anderen moesten verantwoorden, als voor wat zij voor zich zelven te vorderen hadden, terwijl, wanneer zij goedvonden het land te verlaten, het geld dan toch wel als nu van de huurders zou worden afgeëischt.

Dit werd bevestigd door den heer *F. O'Conner*, die een donker tafereel ophing van den algemeenen afkeer der Ieren tegen alles wat, onder welken naam ook, naar tienden geleek: een afkeer, dien het liefderijk en gematigd gedrag der meeste geestelijken, waaraan hij volle regt liet wedervaren, niet had kunnen uitwisschen, en die, naar zijne overtuiging, door geen legers of vervolgingen te overwinnen zou zijn. Dan, met veel grooter onbeschaidenheid viel een ander Iersch verlegenwoordiger, de heer *Barron*, van Waterford, de ministers aan, die, zeide hij, na eene dergelijke wet verworpen te hebben, door het vorig ministerie voorgedragen, er nu zich zelven de eer van wilden toeëigenen, en zich alles lieten welgevallen, uit eene lage zucht om hunne winstgevende posten te behouden. Inzonderheid, riep hij uit, was het voor een zoo schrander volk als de Ieren, te verfoeijen dat zij vertrouwen stelden in mannen, die alle gevoel van eer en trouw hadden uitgeschud. Daar de uitgedrukte verontwaardiging van verscheiden leden tot niets diende, dan om den heer *Barron* het door hem gezegde te doen herhalen, vond de voorzitter zich eindelijk verpligt hem af te vragen, dat hij zijne woorden herriep, waartoe hij, uit achting voor dien waardigheid, toestemde, behoudens het regt om die, onder zijne leiding, te verdedigen.

Dit voorval noopte den minister *Knatchbull* zijn leedwezen te kennen te geven over de beschuldigingen, tegen hem en zijne ambtgenooten ingebragt, doch tevens hunne volkomen overtuiging, dat zij het vertrouwen van de meerderheid der vergadering en der natie bezaten en dat deze overtuiging hun alle onaangenaamheden zou doen verduren. Ook sir *R. Peel* vatte het woord op en verdedigde, in eene uiterst bedaidgde en bescheiden redevoering, zichzelven en het gouvernement tegen de gedane aantijgingen, die, zeide, zelfs den schijn van waarheid misten. Hij was geneigd het aan onkunde toe te schrijven, dat men hem eene verregaande ongelijkheid aan zich zelven in zijn oordeel over de onderhavige zaak voorwierp, en ontwikkelde het aanmerkelijk onderscheid tusschen de nu voorgedragen wet en die welke door het Hoogerhuis in de laatste parlements-zitting was verworpen.

In deze zelfde bijeenkomst is eene commissie van onderzoek be-

noemd, met den oorsprong, aard en strekking van de bekende genootschappen der Iersche Oranje-lieden, en wel ten gevolge eener petitie, door de Dublinsche leden van een dier genootschappen gedaan, die zich verzekerd houden, dat dit onderzoek tot de overtuiging der noodzakelijkheid van hun bestaan, ter handhaving der veiligheid van de Protestanten in Ierland en van het gezag der kroon in dat gewest zal leiden. De heer *Finn* heeft bij deze gelegenheid die associatien weder hevig gegispt.

Gisteren heeft sir *R. Peel*, aan het lagerhuis in comité vergaderd, de gronden van het wets-ontwerp ontwikkeld, dat hij eerlang met betrekking tot de tienden in Engeland zal voordragen. Dit voornemen heeft grooten bijval gevonden.

— Het gerucht dat de Vereenigde Staten den oorlog aan Frankrijk zouden hebben verklaard, heeft volgens den *Times* zijnen oorsprong in het verhaal van den kapitein van het Amerikaansche fregat *the Superb*, door eene paketboot te Milfordhaven aangebragt. Te Cork zoude er mede een Amerikaansch vaartuig met dezelfde tijding zijn aangekomen.

— Brieven uit Konstatinopel van den 25sten II. schrijven de onverwachte terugkomst van het engelsche eskader te Vourla aan den inhoud der depeches, den 1sten dier maand door den Engelschen gezant, lord *Ponsonby*, aan den admiraal *Rowley* afgezonden, die daarop zoodanigen spoed had gemaakt, dat de schepen; welke alleen onttakeld lagen, op den vierden dag na het ontvangen der depeches reeds weder in volle zee waren en den 14den de plaats hunner bestemming hadden bereikt. Of lord *Ponsonby* vrees gekoesterd had voor het uitbersten eener zamenzwering, die de terugkomst der Russische vloot ten onmiddelijk gevolg zou gehad hebben, of wel voor hernieuwing der vijandelijkheden tegen Egypte, die hij had willen voorkomen, was met geene zekerheid te bepalen.

In deze brieven wordt ook bevestigd, dat de geheele Turksche vloot gewapend was, alsdat de Porte de terugkomst der engelsche schepen [illegible]

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Bij de schaarschheid van Letterkundige Nieuwstijdingen geven wij heden onze Bibliographische aanteekeningen:

LAND- EN VOLKENKUNDE. — Een der meest belangrijke werken over *Indië* is de *Oriental-Memoirs, by James Forbes* (London 2 Deelen in 8° met platen.

Parijs in 1834 of reistochtje naar en door een gedeelte van Frankrijk en verblijf in de hoofdstad door Mr. A. W. Engelen. Een los en aangenaam geschreven werk, alleenlijk geschikt om den lezer Frankrijks hoofdstad, in hare merkwaardigheden, zeden en gewoonten, te doen kennen. Het eerste deel ziet nog slechts het licht en is versierd met eene uitstaande plaat, voorstellende de *Place-Vendome*, en een titel-vignet, 't welk een verschiet geeft op *Parijs* zelf.

Plaatsbeschrijving der Gemeente Stiens, enz. door F. A. Ebbinga Wubben. (*Franeker* bij *Van der Kamp*). De schrijver, is tot de uitgave dezer topographische beschrijving der Gemeente, waarin hij is opgevoed, voornamelijk geleid door de liefelijke zucht, om trachten te werken tot naauwkeurige kennis van ons Vaderland, welke op naauwkeurige plaatsbeschrijvingen, ook van dorpen, moet gebouwd zijn.

BIOGRAPHIE. — De nagedachtenis van den voortreffelijken waterbouwkundige WILLEM LORÉ is vereerd door Mr. J. W. DE CRANE, Oud-Hoogleeraar te *Franeker* en den Heer W. EEKHOF, door zijn *onderzoek over de Middelzee* reeds gunstig bekend. Eerstgenoemde heeft uit eigene herinnering en uit de, zeldzaam geworden, Latijnsche lijkrede van N. YPEY eene levensschets van LORÉ vervaardigd, terwijl zijne voornaamste dijk- en waterwerken geschiedkundig beschreven zijn door den Heer EEKHOF. De titel is: *Willem Loré en zijne dijken en sluizen; door Mr. J. W. de Crane en W. Eekhoff.* (*Franeker* bij *Ypma*).

De Rector der Nicolai-school te *Leipzig*, C. F. A. NOBBE, heeft een programma uitgegeven, waaraan is toegevoegd een levensberigt van den beroemden C. D. BECK, 't welk vooral belangrijk is door de volledige opgaaf van de 174 geschriften, door dien geleerde in 't licht gegeven.

OOSTERSCHE LETTERKUNDE. — Eene verzameling van 100 Spreuken van ALI BEN ABI TALEB, uit een Handschrift der Grootherteglijke Bibliotheek te *Weimar*, is in het Arabisch en Perzisch uitgegeven door J. G. STICKEL onder den titel van *Sententiae Ali Ben Abi Taleb* (Jena). De uitgave is ingerigt voor hen die het onderwijs in het Arabisch en Perzisch aanvangen.

Het Genootschap tot overzetting van Oostersche werken, zet onvermoeid deszelfs werkzaamheden voort. Onder de gewigtigste werken, tot hiertoe door hetzelve uitgegeven, behoort de *Geschiedenis van Gujarat* uit het Perzisch van *Ali Muhammed Khan* in het Engelsch overgezet door J. BIRD. Voor de Geschiedenis der vestiging en staatkundige betrekking van het Mahomedaansch gezag in *Indië* is dit werk zeer belangrijk.

GESCHIEDENIS EN STAATSHUISHOUDKUNDE. — Tot het gebied der vaderlandsche Geschiedenis zoowel als van het Staatsregt en der Staatshuishoudkunde behoort het tweetal zeer belangrijke Akademische verhandelingen van G. E. I. BERG, waarvan de eene de Geschiedenis behelst der belastingen in *Holland* onder de Graven, de andere ten tijde van de Republiek. Deze laatste heeft voor Dissertatie gediend, waarop de schrijver, een kweekeling van het Amsterdamsch Athenaeum, aan de Hoogeschool te *Leijden* de doctorale waardigheid in de Regten heeft behaald. Na eene grondige behandeling van het onderwerp, komt de schrijver, onder anderen, tot dit merkwaardig besluit, dat men, blijkens de Geschiedenis, zich zonder grond beklaagt, dat de belastingen, in onze dagen, tot eene te voren ongekende hoogte zijn opgevoerd.

In *Engeland* is op de pers een nieuw werk over WILLEM III en zijnen tijd, door ARTHUS TREVOR.

PENNINGKUNDE. — *Numismatica antiqua inedita. Commentariis et tabulis illustravit M. Pinder.* (Berlijn). Van de twee hoofdzaken, waarop het bij alle behandeling van tot hiertoe onbekende penningen aankomt, de naauwkeurige beschrijving der penningen namelijk, en de historische opheldering, is in het hier aangekondigde werk genoeg een stuk verschenen is, alleen het eerste punt voldoende behandeld, maar het laatste geheel verwaarloosd. Desniettemin is deze bijdrage voor de Penningkunde niet zonder waarde.

NIEUWERE TAALKUNDE. — THEOD. KIND heeft eene nieuwe Grieksche Chrestomathie uitgegeven (Leipzig). In dezelve vindt men stukken uit de beste nieuw-grieksche dichters en proza-schrijvers, en in de voorrede vindt men het een en ander lezenswaardig over de Nieuwe Grieksche taal.

PHYSIOLOGIE. — Professor SEBASTIAN te *Groningen* heeft uitgegeven een handboek der algemeene physiologie in 't latijn, onder den naam van *physiologia generalis* (*Groningen* bij *Oomkens*). Na eene inleiding en eene opgave van de Literatuur der physiologie, verdeelt de schrijver zijn werk in twee hoofddeelen, het eerste over het leven in 't algemeen, het tweede over den mensch in 't algemeen; beide deze hoofddeelen zijn wederom in hoofdstukken en paragrafen verdeeld, en de werken, welke over de verschillende deelen van het behandelde onderwerp geschreven zijn, worden overal met groote mildheid aangewezen.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Luchtscheepvaart. — De luchtscheepvaart zal wel in een niet ver meer verwijderden tijd verwezenlijkt worden, en tot het spoedigste reizen, onbelemmerd over bergen, wouden, stroomen, tot het onderzoeken van den Noordpool, van Afrika en Australie, even als in den oorlog van ongemeen nut zijn. Inderdaad zoude men het, met $\frac{1}{5}$ van de kosten, welke de altijd zonder gevolg gebleevene Engelsche Noordpool-expeditien bedragen hebben, kunnen uitvoeren.

De gedane voorslag, om, in plaats van de luchtballen, metalen vatwerk met gas te vullen, maakt besturing en beweging door menschenkracht, stoomwerktuigen enz. even zoo gemakkelijk te verrigten, als bij schepen op het water. Vliegmachines, die hun geheel gewigt zelve door den slag van vleugelen voortdrijven, zijn ligt uit te vinden, als er eens eene werktuigelijke kracht ontdekt wordt, bij welke het gewigt der machine veel kleiner dan dat eener stoommachine, en de kracht grooter is, en daartoe zal men weldra geraken. Het opstijgen enz. zoude ook bij de metalen ballons enkel door schuins geplaatste vleugels geschieden kunnen, daar zij dan als papieren vliegers in de lucht zouden opklimmen; het neerlaten, door het laten vallen van opgehangen gewigten, ten einde de kracht van vallen ten nutte te maken.

Voor het overige verdient opgemerkt te worden, dat de kunstvlieg zelfs zonder ballons verwezenlijkt is, namelijk in de raketten, die hun eigen gewigt mede in de hoogte voeren. Bij eenen luchtballon zoude men door ontbranding van een kruidmengsel in pijpen, ook zonder vleugelraderen, den ballon kunnen varen en voortdrijven. Even zoo is het mogelijk, zonder ballon, die zelf in de lucht drijft, metalen of houten gebouwen met menschen, door middel van kruid, in de hoogte te doen stijgen en naar welgevallen te sturen, en dit is niet zeer gevaarlijk, als men langzaam verteerende middelen kiest. Het gevaar van om- en nedervallen kan door middel van een valscherm voorgekomen worden. Nog minder gevaarlijk zoude de aanwending zijn van koolzuur-gas, tot vocht gecomprimeerd, waarbij geene ontbranding mogelijk is, en dat nog eene grootere kracht bezit.

Alzoo laat zich de kunst van te vliegen op 3 manieren verwezenlijken: 1) door metalen ballons; 2) door vliegmachines (mechanieke vogels), en 3) op dezelfde wijze, als men raketten doet opgaan.

Op bovenstaand berigt in een buitenlandsch tijdschrift voorkomende, wordt het volgende aangemerkt: Het denkbeeld, om de lucht in bepaalde rigtingen te bevaren is echter niet nieuw; want reeds sleptе FAUSTUS LANA voor, om een klein schip te bouwen, het met een zeil en [illegible] te voorzien. Te Weenen nam DANER eene proef [illegible] gewerkte vleugels. LODEWIJK XVI, Koning van Frankrijk, had reeds voor dengenen eene aanzienlijke premie bestemd, die de luchtscheepvaart met een nuttig doel verbinden zou, en het ontbrak niet aan waaghalzen. Om zich evenwel door de stoomkracht eener raket in de lucht te willen laten opheffen, is het halsbrekendste experiment, waarvan men slechts droomen konde, en herinnert aan de luchtreis van Dr. FAUST. De vliegende zoude op den cilinder, als op eene worst, maar ruggelings, moeten zitten, met eenen balanceerstok voorzien worden, aan welks beide einden zich nog een valscherm bevond; bovendien zoude hij zeer veel van de drukking der lucht te lijden hebben, en slechts een klein eind weegs kunnen vliegen. Veel doelmatiger zoude alzoo eene vliegmachine zijn, met welke men zegt, dat een Franschman op de kust van Noord-Amerika eene proef genomen heeft. Wien nu de eene of andere dezer manieren van vliegen te kostbaar of te gevaarlijk zijn mogt, zoude van eenen opgelaigenen vlieger eenen strekladder kunnen laten afhangen, en zoo langs denzelven op en neer klauteren.

Nieuwe Snuiftabak. — In weerwil van hetgene men tegen het gebruik van de snuif ingebragt heeft, wordt hetzelve van dag tot dag algemeener. De Heer DUNNE van Rouaan heeft op den Fransehen grondmuur verdoovende en minder prikkelende gewassen dan de nicotiana pogen te vinden, om de gewone snuif te vervangen, en hij gelooft eene dienst aan de

menschheid te bewijzen, door den smaak der verbruikers met dit min gevaarlijk en zeer koopbaar neuspoeder te bevredigen. Na genomene proeven, welke hem zeer voldoende uitkomsten hebben opgeleverd, stelt hij voor, de breede bladen van den *Phytolacca decandra*, die van beetenbieten en prei, en zelfs die van aardappelen. De bladen van den phytolacca doet gemelde Heer in de schaduw voor drie vierde gedeelte droogen; bij dezelve ze opkoopen en pensen; na verloop van eenige dagen, gaven zij eene emanatie van zich toe door men ze uit elkander om ze te kneden, men besprenkelde ze met de saus, welke bij de bereiding van den tabak gebruikt wordt, en plaatste ze weder opgehoopt in de schaduw; spoedig begonnen zij te gisten; ten tweeden male uitteen genomen en besprenkeld, bield men ze vervolgens in eene droege plaats, ten einde ze, twee maanden daarna, in snuif te veranderen, welke, wat den smaak, het opstijgende en den reuk betreft, geheel en al met die, welke van de meestbekende bereid wordt, overeenkomt. De uitvinder zigt in zijne ontdekking het voordeel voor den landbouw, om de zeer uitputtende tabaksteelt te beperken, en die van de phytolacca, eene levendige plant, welke in zeer verschillende gronden gemakkelijk groeit, ten nutte aan te wenden.

ALLERLEI.

Sedert kort heeft men opgemerkt, dat Koning LODEWIJK PHILIPS het kasteel van Eu, dat hij, zoals wij weten, aan zijn schoonzoon Vorst LEOPOLD aan gaarne heeft gegeven, meubileren laat. Onderscheiden voorwerpen van weelde en kunst zijn deser dagen uit Parijs derwaarts verzonden. Dit heeft in de hoofdstad eenig opzien gebaard, en in de hoogere kringen vraagt men elkander af, of de zaken van LEOPOLD in België dan zoo slecht staan, dat men op dusdanige voorzorgen moest bedacht zijn? TALLEYRAND moet daarop geantwoord hebben: „*O non, ce ne sera que son pied à terre.*"

Op den 25sten Maart 1815 zeide NAPOLEON tot BENJAMIN CONSTANT, die hem zocht te betoogen, dat het krijgersbap het Fransch volk niet meer welgevallig was: *On m'aime, Monsieur, parceque je suis le peuple Empereur.*" Drie maanden daarna zat *le peuple Empereur* op een Engelsch schip krijgsgevangen. LODEWIJK PHILIPS die in de laatste dagen niet ongeneigd scheen den NAPOLEON te vertoonen, antwoordde onlangs in dienzelfden zin den Heer DUPIN, die hem zijne weinige populariteit onder de oogen zocht te brengen, met de woorden: „*On m'aime, Monsieur, parceque je suis le peuple Roi.*" Zou men de vraag ook niet kunnen doen, waar LODEWIJK PHILIPS over drie maanden zal zitten?

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 27sten Maart.*

TARWE. — In eenen doen, met goeden handel: 128 ℞ Rost. *f* 160; - 128 Lubeck. *f* 160; - 125 N. Vriess. *f* 138, 140; - 126 dito *f* 140, 142; - 125 dito Smet *f* 134; - 127 puike Vriess. *f* 145; - 130 dito dito *f* 153; - 133 puike N. Rost., bij partij *f* 170.

ROGGE. — Weinig handel: 123, 125 ℞ N. Drenta. *f* 130, 134.

GARST. — Stil: 111 ℞ Deens. Voer *f* 95.

HAVER. — Niet slapper: 86 ℞ N. Fijne *f* 93; - 78 N. Dikke *f* 75; - 73, 74 N. Voer, bij partijen op zolder *f* 73, 74.

BOEKWEIT. — Zonder handel.

Beurskoers der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 27sten Maart.*

	laagste koers.	hoogste koers.	koers van h.
NEDERLAND. pCt.			
Werk. Schuld 2½	55 1/16	55 3/8	55 3/8
dito dito 5	101 3/16	101 1/4	101 3/16
Uitgestek. dito.	1 3/16		
Kansbill. dito.	25 1/2	25 5/8	
Amort. Synd. 4½	94 1/2	95	94 7/8
Dito dito. 3½	79 1/2	79 3/4	79 5/8
Schatkistbill. 4			
Oorlogslast. 5			
Leening 1834. 6			
Hand. Maats. 4½	105 1/4	105 1/2	105 3/8
FRANKRIJK.			
Int. Bewijs. 5			
Dito p. 12 Aand. 5			
SPANJE.			
Certific. Amst. 5	48 1/2		
Dito *f* 1000. 3	29 1/2	28 5/8	28 9/16
Uitg. 3 pc. Sch. 5	19 15/16	20 1/2	19 7/8
Cort. B. Lond. 5			
NAPELS.			
Certific. L. & B. 5			
Dito Falc. & C. 5			
Leen. Lond. 5			
RUSLAND.			
Obl. Hope 1822. 5	103 1/2		
Dito 1822. 5	103 1/2		

	laagste koers.	hoogste koers.	koers van h.
pCt.			
Cert. dito 18 11/24. 5	98 1/8	98 1/4	
Obl. te Lond. 5			
Cert. te Hamb. 5	99 1/4		
Ins. in Assig. 6	69 9/16	69 3/4	69 5/8
Certific. dito. 6	69 7/8	70	
POLEN.			
Aand. L. fl. 300	125	125 1/4	
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50.	116 1/4	116 1/2	116 1/4
Neg. L. 1830. 4			
OOSTENRIJK.			
Aand. L. *f* 100.			
Dito dito 250. 4			
Metalliek.... 5	98 7/8	99	99
Dito L. gen.... 5			
Dito..... 2½	55		
Obl. Geld & C. 5			
Dito..... 4			
Ween. B. act. 3			
N. Ween. Aand.	724	725	724
DENEMARKEN.			
Leen. te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Ratsch.* 5	85 11/16	85 7/8	
GRIEKSCHE.			
Dito te Lond. 5			

HENDRIK ANTONIJ BIJVOET, openbaar Notaris, residerende te 's Hertogenbosch, hoofdplaats der provincie Noord-Braband, zal voor dezelfs principalen, publiek, en voor alle Man, exposeren en Verkoopen:

Het gerenommeerd KOFFIEHUIS, genaamd: *DE PLAATS ROYAL*, staande en gelegen in de Fortestraat, achter het Stadhuis, te 's Hertogenbosch, gekwoteerd E, n°. 429, V. E. n°. 283, buurter sectie C, n°. 1859.

Dit *Koffiehuis*, te midden in de stad gelegen, sedert vele jaren en nog bij voortduring sterk gefrequenteerd wordende, is voorzien van eene ruime Passplaats, groote gemeubeleerde en zeer moderne ingerigte Zaal met zamen Suite, dienende deze laatste tot Billard-kamer, Openplaats betimmerd met Prieelen en smaakvol met Lindebomen beplant, mitsgaders nog een Koepel-kamertje, daarpeven een wel ingerigte Kelfbaan, nog een Vertrek en een Bleekveld, voorts nog eene Zij-Voorkamer en gemeubleerde Kookkeuken, Bovee-, Voor- en Achterkamer, Overloop, Meidenkamer, groote Zolders, twee Kelders, Regen- en Waterpomp, Privaat en andere Commoditeiten.

Voorts nog eenige wel ter Nering staande HUIZEN en Aanhooreg; alles bij gedrukte billetten breeder omschreven.

De *Provisionele Verkooping* zal geschieden te 's Hertogenbosch, in gemeld Koffijhuis *de Plaats Royal*, op Maandag den 13den April 1835, des nademiddags ten *zes* ure, alwaar *veertien* dagen daarna, en dus op Maandag den 27sten April 1835, mede des nademiddags ten *zes* ure, de *Finale Verkooping*, door het uitbranden van Waschlicht, zal plaats hebben.

Nadere informatien zijn te bekomen ten kantore van den Notaris H. A. BIJVOET voornoemd.

De Notaris VAN MEDIS te *Tilburg*, zal, ten verzoeke van den Heere Kolonel DE WALKIRCH, Adjudant van Z. K. H. Prins FREDERIK der Nederlanden, op Vrijdag den 3den April 1835, 's middags 12 ure, aan het Logement *den Gouden Zwaan*, te *Tilburg* op den *Heuvel*, Publiek, om kontant geld, Verkoopen:

Acht extra schoone en goede TUIGPAARDEN, alsmede twee of drie fransche en goed gedresseerde RIJPAARDEN, welke daags voor, en op den dag der Verkooping, zullen te zien zijn.

*** De gewone JAARMARKTEN zullen te *Oosterhout* weder als voorheen gehouden worden, en voor dezen Jare invallen:

De *Eerste* op Donderdag den 9den April.
De *Tweede* op Donderdag den 25sten Junij.
De *Derde* op Maandag den 26sten October.

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE,

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,

Maart en April 1835.

Van *Middelburg*.	Van *Rotterdam*.
Zondag den 29, 's morg. 5 uur	Dinsdag den 31, 's morg. 5 uur
Donderd. » 2, » 6 »	Vrijdag » 3, » 6 »

*** GEBEDEN voor JONGELIEDEN in *Scholen en Huisgezinnen*, door W. VAN DEN HULL. Inhoudende alle verschillende Gebeden, op elken dag der week, zoo des 's morgens als 's avonds, voor en na den maaltijd, voor en na den schooltijd enz. enz.; benevens eene uitgebreide Voorrede, alles met doelmatig ingerigt. De prijs is ingenaaid *vijftig* Cents. Ziet het licht te Amsterdam bij A. VINK en alom.

Bij BROESE & COMP. te *Breda*, zijn steeds verkrijgbaar, en worden alom bij hunne Correspondenten te ontbieden

DE VOLGENDE

Pittoresque Werken,

PARIJSCHE UITGAVEN.

Le MAGASIN PITTORESQUE, 3e année, 1835. . . . . *f* 3,50.
Le MOSAÏQUE, Livre de tout le monde et de tous les pays, 2e année . . . . . » 4,—
La MUSÉE DE FAMILLE, Lecture du soir, 2e année . . . . . » 3,—
Le MAGASIN UNIVERSEL, 2e année . . . . . » 3,50.

Van deze vier Werken zijn ook nog de vorige Jaargangen tegen denzelfden prijs te bekomen. De HH. Intecknaren op de vorige Jaargangen worden intusschen verzocht, willen zij geene vertraging ondervinden, hun Abonnement *op den tegenwoordigen Jaargang te vernieuwen.*

UNIVERS PITTORESQUE, histoire et description de tous les peuples, de leurs religions, moeurs, coutûmes, etc. quatre livraisons par mois, chacune . . . . . à 20 Cts.

l'ITALIE, LA SICILE, LES ILES EOLIENNES, l'ILE d'ELBE, etc. d'après les inspirations, les recherches et les travaux de MM. *de Chateaubriand, de Lamartine, Raoul Rochette*, chaque livraison . . à 30 Cts.

La FRANCE MILITAIRE contenant le récit et la description des opérations militaires faites par les armées françaises depuis 1792 jusqu'en 1832, chaque livraison, d'une feuille de texte et 2 pl. . . . à 224 Cts.

Le PLUTARQUE FRANÇAIS, Vies des Hommes et des Femmes illustres, avec figures coloriées ou en noir.

EUROPA IN BILDERN, eine Sammlung der berühmtesten und schönsten Ansichten unseres Welttheils, von *J. Meijer*. Jedere Lieferung. *f* 0,80.

GLOBE PITTORESQUE, ou merveilles de la nature et de l'art, collection de gravures sur acier, par *Meldola*, chaque livraison . . » 0,50.

VOYAGE PITTORESQUE, *autour du Monde*, resumé général des voyages de découvertes, sous la direction de *M. Dumont d'Urville* en 100 à 120 livraisons; les 20 livraisons à . . . . » 3,50.

DICTIONNAIRE UNIVERSEL DE GÉOGRAPHIE MODERNE, ou description physique, politique et historique de toutes les contrées et de tous les lieux remarquables de la terre par *Perrot et Aragon*, complet en 60 livraisons . . . . . » 13,80.

DICTIONNAIRE PITTORESQUE D'HISTOIRE NATURELLE et des phénomènes de la nature avec planches gravées sur acier, chaque cahier de 6 feuilles . . . . . » 0,50.
avec planches enluminées . . . . . » 1,00

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekverkoopers en Boekverkoopers.